

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem Milanem Tauberem ve věci

žalobce: **V. M.**, narozen XXX
státní příslušnost Ukrajina
bytem XXX

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 6. 3. 2026, zaevidované pod sp. zn. OAM-274074/DO-2026,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 6. 3. 2026 jeho žádost o dočasnou ochranu, zaevidovanou pod sp. zn. OAM-274074/DO-2026, jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobce o dočasnou ochranu ze dne 6. 3. 2026, zaevidované pod sp. zn. OAM-274074/DO-2026.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Odůvodnění:

I. Základ sporu a obsah žaloby

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, kterého se měl žalovaný dopustit tím, že odmítl přijmout žádost žalobce o poskytnutí dočasné ochrany a tuto žádost vyhodnotil jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), a současně žalobci dočasnou ochranu neudělil.
2. Žalobce uvádí, že je státním příslušníkem Ukrajiny, který byl v důsledku ozbrojeného konfliktu nucen opustit svou vlast, přičemž před vypuknutím války měl na Ukrajině trvalý pobyt. Na území České republiky se nachází jeho nejbližší rodina, konkrétně manželka a nezletilé dítě, jimž již byla dočasná ochrana udělena. Dne 6. 3. 2026 podal žalobce u příslušného pracoviště žádost o udělení dočasné ochrany, avšak žalovaný tuto žádost nepřijal a bez věcného posouzení ji označil za nepřijatelnou.
3. Podle žalobce jsou splněny veškeré zákonné i unijní podmínky pro udělení dočasné ochrany, neboť spadá do osobního rozsahu § 3 Legis Ukrajina a současně do rámce vymezeného prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice o dočasné ochraně, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „Prováděcí rozhodnutí“), a směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“). Žalobce zdůrazňuje, že nemá uděleno vízum ani jinou formu pobytového oprávnění v jiném členském státě Evropské unie a vzhledem k probíhajícímu ozbrojenému konfliktu se nemůže bezpečně vrátit na území Ukrajiny. Postup správního orgánu proto považuje za nezákonný, neboť vycházel z nesprávného právního posouzení jeho postavení.
4. Žalobce dále namítá, že žalovaný při rozhodování zcela opomenul posoudit dopady svého postupu do jeho soukromého a rodinného života, přestože se na území České republiky nachází jeho nejbližší rodinní příslušníci. Tím mělo dojít k nepřiměřenému zásahu do práv garantovaných čl. 7 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V této souvislosti žalobce odkazuje rovněž na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž je správní orgán povinen posuzovat přiměřenost zásahu do rodinného života i tehdy, kdy to zákon výslovně neukládá.
5. V další argumentaci žalobce namítá nesprávný výklad relevantních právních předpisů ze strany žalovaného a poukazuje na ustálenou judikaturu správních soudů, která dovozuje, že dočasná ochrana může být přiznána i osobám, které měly na Ukrajině právní, nikoli nutně faktický pobyt, případně osobám žádajícím o ochranu z důvodu sloučení rodiny. Podle žalobce žalovaný nerespektoval ani závaznost judikatury správních soudů a unijního práva.
6. Žalobce rovněž namítá rozpor vnitrostátní právní úpravy, konkrétně § 5 Legis Ukrajina, s právem Evropské unie, zejména se směrnicí o dočasné ochraně, která dle jeho názoru taxativně stanoví důvody, pro které lze osobu z dočasné ochrany vyloučit. Dle jeho

argumentace žalovaný aplikoval vnitrostátní ustanovení v rozporu s unijním právem a nerespektoval povinnost eurokonformního výkladu.

7. Žalobce proto navrhuje, aby soud vyslovil, že postup žalovaného spočívající v odmítnutí přijetí žádosti o dočasnou ochranu byl nezákonným zásahem, a dále aby žalovanému zakázal v tomto postupu pokračovat, přikázal mu obnovit stav před zásahem a žádost žalobce věcně posoudit v souladu s právem Evropské unie i vnitrostátní právní úpravou, přičemž by mělo dojít k udělení dočasné ochrany žalobci.

II. Vyjádření žalovaného k podané žalobě

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí jako nedůvodné a setrval na závěru, že postup správního orgánu při vyhodnocení žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelné byl v souladu se zákonem. Uvedl, že žádost žalobce ze dne 6. 3. 2026 byla posouzena jako nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. b) Legis Ukrajina, neboť žalobce nespadá do osobního okruhu osob vymezeného v § 3 tohoto zákona.
9. Žalovaný především zdůraznil, že žalobce nesplnil podmínky pro udělení dočasné ochrany ani z titulu sloučení rodiny. Z předložených dokladů vyplynulo, že manželství žalobce bylo uzavřeno dne 11. 11. 2025, tedy až po rozhodném datu 24. 2. 2022, kdy nastaly skutečnosti odůvodňující poskytnutí dočasné ochrany. Podmínka existence rodinného vztahu již v době vzniku těchto skutečností tak nebyla splněna. Současně bylo zjištěno, že nezletilé dítě, na něž žalobce odkazuje, není jeho potomkem, a ani z tohoto důvodu nelze aplikovat institut sloučení rodiny.
10. Dále žalovaný uvedl, že žalobce nespadá ani pod základní kategorii vysídlených osob podle unijní právní úpravy. Z provedených zjištění, zejména z údajů v cestovním dokladu, vyplynulo, že žalobce opustil území Ukrajiny již dne 4. 2. 2022, tedy před vypuknutím ozbrojeného konfliktu, a k návratu na území Ukrajiny došlo pouze krátkodobě a bez významu pro posouzení věci. Žalobce tedy podle žalovaného neopustil zemi původu v příčinné souvislosti s ozbrojeným konfliktem, a nemůže být proto považován za vysídlenou osobu ve smyslu čl. 2 směrnice o dočasné ochraně a Prováděcího rozhodnutí.
11. Žalovaný současně poukázal na to, že žalobce byl v rozhodném období držitelem dlouhodobého víza vydaného Polskou republikou a následně též povolení k dlouhodobému pobytu na území Slovenské republiky. Tyto skutečnosti podle něj potvrzují, že žalobce měl své faktické vazby soustředěny mimo území Ukrajiny a že nesplňuje podmínku, aby se jeho těžiště životních zájmů nacházelo na Ukrajině.
12. V právní argumentaci žalovaný zdůraznil, že pojem vysídlené osoby předpokládá existenci přímé příčinné souvislosti mezi ozbrojeným konfliktem a odchodem osoby ze země původu. Tato podmínka podle něj v případě žalobce splněna není, neboť žalobce se již před 24. 2. 2022 nacházel mimo území Ukrajiny z jiných důvodů. S odkazem na výklad Evropské komise žalovaný dovodil, že osoby, které se nacházely mimo Ukrajinu již před tímto datem, zásadně nespádají do režimu dočasné ochrany.
13. Žalovaný dále nesouhlasil s argumentací žalobce odkazující na judikaturu správních soudů, zejména na přístup založený na posuzování tzv. těžiště životních zájmů. Uvedl, že tyto závěry nelze mechanicky aplikovat na případy, kdy je nesporné, že se žadatel v rozhodné době na území Ukrajiny vůbec nenacházel. Zdůraznil rovněž, že institut dočasné ochrany je založen na rychlém a formalizovaném posuzování, nikoli na detailním individuálním

hodnocení každého případu, neboť jeho účelem je operativní reakce na masový příliv vysídlených osob.

14. Konečně žalovaný poukázal na širší kontext společného evropského azylového systému a uvedl, že žalobce měl v době vypuknutí konfliktu pobytové oprávnění v jiném členském státě Evropské unie, konkrétně v Polsku, a následně i na Slovensku, kde se mohl uchýlit a zajistit si ochranu. Udělení dočasné ochrany v České republice by proto podle žalovaného odporovalo smyslu a účelu tohoto institutu.
15. Na základě uvedeného žalovaný uzavřel, že jeho postup byl zákonný, a navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

III. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

16. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
17. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce i žalovaný s tímto postupem souhlasili, resp. nevyjádřili nesouhlas s rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly i procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v žalobcem i žalovaným doložených písemnostech, které byly oběma stranám předem známy, a nebylo navrženo provedení dalších důkazních prostředků.
18. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 Legis Ukrajina rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto neaplikoval soudní výluky dle uvedeného ustanovení.
19. Žaloba je důvodná.
20. V první řadě soud uvádí, že žalovaný v kontextu čl. 2 odst. 4 písm. a) Prováděcího rozhodnutí pochybil, když *a priori* vyloučil aplikovatelnost institutu sloučení rodiny z důvodu, že manželství neexistovalo již 24. 2. 2022. Prováděcí rozhodnutí totiž představuje speciální úpravu v právu EU, která upravuje poskytování dočasné ochrany v souvislosti s hromadným přílivem vysídlených osob z Ukrajiny. Uvedené ustanovení proto vystupuje jako *lex specialis* vůči vymezení rodinných příslušníků v zákoně o dočasné ochraně, což je právní názor sdílený v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 10. 2025, č. j. 10 A 112/2025-19.
21. Žalovaný proto neměl paušálně uzavřít, že žalobce nesplňuje podmínky pro aplikaci institutu sloučení rodiny, protože není rozhodné, zda došlo k uzavření manželství až po 24. 2. 2022. Dle citovaného ustanovení Prováděcího rozhodnutí je rozhodné, zda se příslušný manžel (zde žalobce) zdržoval před 24. 2. 2022 na území Ukrajiny. Tento závěr ale žalovaný přijal bez náležitého zjištění skutkového stavu, jak bude dále rozvedeno.
22. Žalovaný shledal důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu v tom, že žalobce není osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina, resp. že se nejedná o osobu vysídlenou z Ukrajiny v důsledku ozbrojeného konfliktu, protože z území Ukrajiny vycestoval před 24. 2. 2022, což dokládá na tom, že žalobce byl držitelem víza opravňujícího k pobytu v Polsku

s platností od 18. 1. 2022 do 13. 10. 2022, na které žalobce vycestoval z území Ukrajiny, jak dokládá přechodové razítko v pasu ze dne 4. 2. 2022. Uvedené žalovaný dále podpirá existenci povolení k dlouhodobému pobytu na území Slovenska s platností od 9. 8. 2023 do 9. 8. 2025.

23. Soud konstatuje, že žalovaný shora uvedený závěr přijal bez nezbytného zjištění skutečného stavu věci, o němž nejsou dány důvodné pochybnosti. Žalovaný sice zjistil existenci víza opravňujícího k pobytu v Polsku i že žalobce opustil před vypuknutím ozbrojeného konfliktu území Ukrajiny, nezjistil ovšem již, zda tak žalobce učinil s úmyslem trvalého přesunu těžiště svých životních zájmů z Ukrajiny. Ze samotné existence víza přitom nelze dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 3. 2025, č. j. 5 Azs 72/2024-21, žadatele automaticky diskvalifikovat z možnosti podání žádosti o dočasnou ochranu, nýbrž je třeba posoudit individuální skutkové okolnosti a prokázat, že žadatel dané vízum aktivně využil. Tento závěr ale neměl žalovaný přijmout pouze na základě existence výjezdního razítka v cestovním pase, resp. skutečnosti, že žalobce v minulosti vícekrát obdržel vízum opravňující k pobytu na schengenském území, protože takový postup by byl zavádějící – byť byl žalobce v minulosti opakovaně držitelem víz opravňujících k pobytu na schengenském území potažmo v Polsku, jednalo se převážně o krátkodobá víza (konkrétně víza vydaná ČR s platností od 10. 9. 2017 do 8. 12. 2017; od 16. 3. 2019 do 13. 6. 2019; od 21. 4. 2018 do 13. 7. 2018 a od 10. 9. 2021 do 8. 12. 2021), přičemž jediná víza opravňující k dlouhodobému pobytu byla vydána Polskem s platností od 1. 8. 2019 do 30. 7. 2020 a následně od 18. 1. 2022 do 13. 10. 2022. Je tak nepochybné, že se žalobce před vypuknutím konfliktu určitou dobu vyskytoval v schengenském prostoru, ovšem toliko po časově omezenou dobu. Žalovaný tak nijak nezjistil bližší důvody těchto pobytů, aby mohl uzavřít, že žalobce zpřetrhal svou vazbu na Ukrajinu (např. kde byl žalobce zaměstnán). Žalobcův pobyt trvá v zásadě nepřetržitě až od února 2022. Pro posouzení, zda žalobce je či není osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina ale není rozhodná žalobcova délka pobytu mimo území Ukrajiny po vypuknutí konfliktu Ruska s Ukrajinou. Z toho důvodu není směrodatné, zda žalobce obdržel povolení k dlouhodobému pobytu na Slovensku mezi lety 2023 a 2025.
24. Soud dále poukazuje na rozsudek SDEU ve věci Krasiliva a navazující judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42), z níž plyne, že žalovaný má žádosti o dočasnou ochranu projednat věcně, nikoli je odmítnout a vrátit, má-li pochybnosti o splnění podmínek. Žadatel musí mít možnost se k věci vyjádřit a vyvrátit pochybnosti, což nelze učinit přímo na místě při podání žádosti.
25. V nynější věci žalovaný neověřil míru kontaktu žalobce s Ukrajinou ani s jinými státy a nevyzval jej k součinnosti, resp. pouze mechanicky uzavřel, že žalobce není osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina z důvodu zahraničního pobytu, jeho závěr o nesplnění podmínek § 3 Legis Ukrajina je tak předčasný. Na tom nic nemění poukaz žalovaného, že takové zjišťování by znamenalo nepřiměřenou administrativní zátěž, protože by tak musel činit u všech žadatelů o dočasnou ochranu. Dle judikatury správních soudů tento postup musí žalovaný vyvinout pouze v případech, u nichž je sporné, zda je žadatel osobou ve smyslu § 3 Legis Ukrajina, což jsou ale výjimečné případy. Není žádný důvod zkoumat těžiště životních zájmů u žadatelů, kteří se před vypuknutím konfliktu prokazatelně vyskytovali na Ukrajině, kupř. protože neměli v tu dobu žádné vízum či povolení k pobytu v zahraničí.

26. Soud proto uzavírá, že žalovaný nedoložil, že žalobce nesplňuje podmínky dle § 3 Legis Ukrajina, a nebyl oprávněn žalobci sdělit, že jeho žádost o dočasnou ochranu byla nepřijatelná.
27. S ohledem na to, že soud rozhodl tímto rozsudkem ve věci samé, stalo se bezpředmětným rozhodovat o návrhu žalobce na vydání předběžného opatření.
28. Soud neposkytl žalobci možnost reagovat na vyjádření žalovaného, protože žalobcově žalobnímu návrhu plně vyhověl.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

29. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná a uvedený zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobce na podání žádosti o dočasnou ochranu, a přikázal obnovit stav před označením žádosti žalobce o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
30. V dalším řízení žalovaný bude vycházet z toho, že pro případné posouzení žádosti jako nepřijatelné musí prokazatelně zjistit a doložit, že žalobce v době vypuknutí ozbrojeného konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou pobýval v zahraničí s úmyslem trvalého pobytu a současně nedisponoval skutečnou vazbou na Ukrajinu. Tyto skutečnosti je žalovaný povinen ověřit v rámci správního řízení, v němž bude mít žalobce možnost reagovat na skutkové i právní závěry žalovaného. Tento postup odpovídá právním závěrům rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42.
31. Žalovaný je také povinen zohlednit, že žalobce není vyloučen z aplikace institutu sloučení rodiny pouze z toho důvodu, že manželství bylo uzavřeno až po 24. 2. 2022.
32. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měl plný úspěch žalobce, avšak žalobce v řízení žádné náklady netvrdil ani nejsou patrné ze soudního spisu. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. června 2026

Milan Tauber v.r.
samosoudce